

Digitaal kunstbeleven

Bij de invoering van het vak CKV-1 in het algemene deel van havo en vwo werd het noodzakelijk voor de leerling om verslag te doen van zijn of haar culturele beleving. Voor een havo-leerling betekent dit zes culturele activiteiten met een vorm van verslaglegging en voor de vwo-leerling maar liefst tien. Onder culturele activiteit valt een bezoek aan de bioscoop of schouwburg, maar ook een museumbezoek of het lezen van een boek uit de wereldliteratuur. De verslaglegging liep de afgelopen jaren niet altijd probleemloos. Woorden als ‘vet’ en ‘cool’ of – nog erger – ‘hartstikke chique’ en ‘gaaf’ werden door de doelgroep ruimschoots voldoende bevonden. Een bron was voor de leerling aanvankelijk niet bijvoorbeeld een krantenrecensie, maar ‘mijn zus met haar vriend’ of soms zelfs ‘mijn moeder’. Digitaal kunstbeleven bleek een oplossing.

Harry Baggen

Een rekensommetje leerde mij, dat er per trimester ongeveer 900 ‘belevingen’ op mij af zouden komen. Een keuze voor uitsluitend schriftelijk leek logisch: het is een efficiënte manier van communiceren, waarbij de leesbaarheid door het gebruik van de tekstverwerker geen problemen meer oplevert. Het probleem echter is ‘het knippen en plakken’; teksten laten zich razendsnel kopiëren en e-mail maakt de zaak nog eenvoudiger. Verslagjes worden doorgemaild aan klasgenoten om verder bewerkt te worden. Kortom: de huidige leerling werkt erg efficiënt! Werkt de digitalisering in het voordeel van de leerling, de arme leraar wordt overspoeld met teksten en afbeeldingen, prachtige omslagen en dergelijke,

en is nog gewend om handmatig na te kijken en de rode pen te gebruiken om taalfouten aan te strepen. Dit alles vraagt om een digitaal tegenoffensief. Invulformulieren maken met Front Page leek een oplossing. De CKV-sectie van Scholengemeenschap Groenewald in Stein maakt niet alleen gebruik van een CKV-methode, maar ook van digitale voorbereidings- en belevingsverslagen. Verplichte invulvelden en bijbehorende lees-, luister- en kijkwijzers maken de zaak compleet. Door enkele gruwelijke verhalen over wangedrag tijdens verplichte bezoeken aan de schouwburg is ook het aanmeldingsformulier ontstaan: regel je zaakjes zelf maar. Dus zelf zoeken naar een culturele activiteit, zelf

kaartjes reserveren en zelf uitzoeken waar de schouwburg te vinden is. Door het aanmeldingsformulier zijn we op de hoogte van hun snode plannetjes en kunnen we tijdig culturele uitingen van een zeer licht gehalte per e-mail afblazen. En was de voorstelling saai? Eigen schuld, had je maar de recensie uit de krant moeten lezen! Begreep je er niets van? Ja, dat verbaast me niets, je voorbereiding was erg mager!

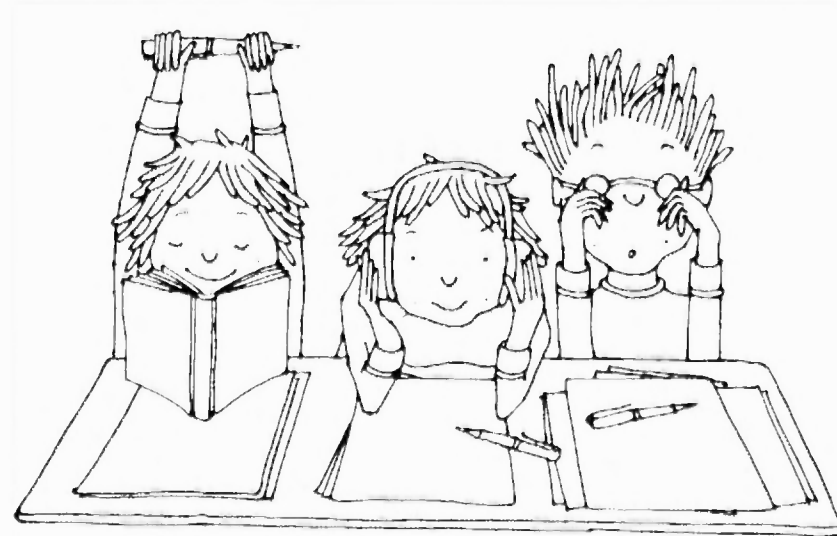
De praktijk

De ingezonden verslagen zijn thuis en op school te openen en te lezen met Outlook. Ze worden opgeborgen in Outlook-mapjes. Verzoeken om terugsturen (de printer deed het niet of ik ben het verslag kwijt) kunnen we dan ook snel honoreren door de zoeker van Outlook erop af te sturen. Op verzoek van de leerlingen blijft verslag doen in vakanties mogelijk: ook een verslag uit Spanje na een bezoek aan de Sagrada Familia levert geen problemen op, want internetcafés zijn snel gevonden. De meeste verslagen worden zonder meer geaccepteerd. Door de vraagstelling en de mogelijke antwoorden uit de lees-, luister- en kijkwijzers en de verplichte beantwoording van alle vragen kunnen verslagen kort zijn, maar nooit onvolledig. Mijn ervaring is dat naarmate leerlingen meer emotioneel geraakt wordt door het gebodene, de leerling zonder moeite uitvoerige verslagen opstuurt. Wordt

daarentegen de culturele activiteit als negatief ervaren, dan zien we bij de verslaglegging weinig inzet of zelfs uitstelgedrag. Verder valt nog op te merken, dat meisjes uitvoeriger zijn in het weergeven van hun ervaringen dan jongens.

Aangezien we een leerling in het vwo over drie jaar moeten volgen, zien we duidelijk een vooruitgang optreden bij de weergave van een culturele activiteit. Ze worden niet alleen uitvoeriger, maar we zien ook duidelijk, dat de stof uit de behandelde contacturen, gebruikt wordt in de verslaglegging. Bij het voorbereidingsverslag volstaan we met een juiste bronvermelding. Immers: het knippen-en-plakken-kunstje kennen we.

Levert de verplichting om digitaal verslag te doen problemen op? Is de school in het bezit van voldoende computers met internet, dan zal, na een korte instructie aan de leerling, er geen enkel probleem meer zijn. Vanuit de thuissituatie verslagen opsturen, heeft een enkele keer tot problemen geleid: niet werkende formulieren of een ouderlijk verbod om te internetten. Valt internet uit dan hebben we natuurlijk een groot probleem, maar gelukkig zijn deze uitvallen meestal van korte duur. De vorderingen worden bijgehouden in een Excel-document op internet. Bij uitstelgedrag wordt ingegrepen en soms zelfs een waarschuwingsbrief naar de ouders verzonden. Rekenen we voor een film- of theaterbezoek twee uur en voor de voorbereiding en verslaglegging eveneens twee uur, dan heeft de leerling binnen vier uur een culturele activiteit afgerond. Drie van deze activiteiten op jaarbasis geeft naast de contacturen (ongeveer veertig) een aanvaardbare taakbelasting van vijftig uur. Voor een havo-leerling hebben we dan nog twintig uur over om andere leuke dingen te doen, zoals praktische opdrachten in relatie met het te

behandelen thema. Bij een vwo leerling levert het rekensommetje over drie jaar honderdvijftig uur op, zodat er nog vijftig uur overblijven voor praktische opdrachten. Aangezien de verslaglegging op deze manier geheel buiten de contacturen is geplaatst, kunnen deze geheel gevuld worden met lesstof uit de gekozen thema's.

Harry Baggen is community manager bij de gemeenschappen CKV-1 en CKV-2 van Kennisnet en onderhoudt de vaklokaal CKV-1 en het vaklokaal van de kunstvakken CKV-2, tehatex en beeldende vorming van de digitale school. Hij is docent en kunstcoördinator van Scholengemeenschap Groenewald te Stein. ■

Meer informatie

Momenteel staan de invulformulieren bij het vaklokaal CKV/CKV-1 van de digitale school. Er zijn nu zo'n zeven scholen, die voor hun leerlingen deze vorm van verslaglegging aanbieden. Er maken dus al heel wat leerlingen gebruik van deze voorziening van de digitale school. Een kijkje nemen is mogelijk op www.digischool.nl/CKV1, klik op 'on-line verslag'. Er is ook een selectie uit de verslaglegging van de leerling aanwezig.